

## ΒΑΛΚΑΝΙΑ - Νέες αγορές

ΙΣΟΤΙΜΙΑ • ΣΑΒΒΑΤΟ 16 - ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2008

◆ ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ

# Δέλεαρ για τους Έλληνες η φορολογία στα Βαλκάνια

**Η** ελληνική φορολογία σε συνδυασμό με τη γραφειοκρατία στη χώρα μας είναι οι δύο παράγοντες που οδηγούν τις επιχειρήσεις μας στα Βαλκάνια.

Όπως σημειώνει σε συνέντευξή του στην «Ι» ο πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ) κ. Γιώργος Μυλωνάς, αν σε αυτές τις παραμέτρους προσθέσουμε και την ευελιξία στην αγορά εργασίας των γειτονικών χωρών, που στην Ελλάδα βρίσκεται ακόμα στη σφαίρα της ουζήτσης, τότε έχουμε το σύνολο των λόγων που τα Βαλκάνια προσελκύουν ακόμα άμεσες ξένες επενδύσεις.

Πάντως ο κ. Μυλωνάς εκτιμά ότι το κεφάλαιο μεταγκατάστασης ελληνικών επιχειρήσεων στα Βαλκάνια έχει κλείσει, δίνοντας τη θέση του σε μια κινητικότητα που εμφανίζουν τελευταία οι ελληνικές εταιρείες μεταξύ περιοχών των χωρών των Βαλκανίων.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΣΒΒΕ, η επενδυτική δυναμική των Βαλκανίων δεν πήγε χαμένη, με την ελκυστικότητα της περιοχής να αξιοποιείται τόσο από ελληνικές όσο και από επιχειρήσεις άλλων χωρών, κάτι που αποδεικνύεται και από τη δυναμική των γειτονικών κρατών τα τελευταία χρόνια.

**Ποια είναι τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι Έλληνες επιχειρηματίες στα Βαλκάνια;**

Τρία είναι τα ζητήματα τα οποία απασχολούν τους Έλληνες και ειδικότερα τους Βορειοελλαδίτες επιχειρηματίες στην αγορά των Βαλκανίων: το κόστος λειτουργίας τους, οι συνθήκες από το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούνται και οι γενικότερες προοπτικές της περιοχής εγκατάστασής τους. Αυτά τα θέματα αποτελούν ταυτοχρόνα και κριτήρια είτε για την εγκατάσταση μιας επι-

“  
Η επενδυτική δυναμική στις χώρες της περιοχής δεν πήγε χαμένη

χείρησης σε μια βαλκανική χώρα είτε για τη μεταγκατάσταση της από μια περιοχή σε μια άλλη της ίδιας χώρας. Βεβαίως, το θέμα της μεταγκατάστασης των επιχειρήσεων είναι περισσότερο σύνθετο απ' όσα φαίνεται, ειδικά για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Όσον αφορά το ίδιο το φαινόμενο της μεταγκατάστασης ελληνικών επιχειρήσεων στα Βαλκάνια, θεωρώ ότι έχει ολοκληρωθεί. Αυτό που σήμερα ουσιαστικά είναι να υπάρχει κινητικότητα των επιχειρήσεων μεταξύ περιοχών των χωρών των Βαλκανίων. Συγκεκριμένα, περιοχές που προτιμήθηκαν παλαιότερα από επιχειρήσεις λόγω γενικότερης ευκολίας πρόσβασης, σήμερα εγκαταλείπονται, και οι επιχειρήσεις εγκαθίστανται σε άλλες περιοχές της ίδιας χώρας.

**Θεωρείτε ότι τελικά αξιοποιήθηκε η επενδυτική δυναμική των Βαλκανίων ή το βαλκανικό «Ελ Ντοράντο» ήταν περισσότερο μια υπερβολή;**

Πιστεύω ότι υπήρξε αξιοποίηση της ελκυστικότητας των Βαλκανίων ως τόπου χωροθέτησης επενδύσεων τόσο από τις ελληνικές όσο και από τις επιχειρήσεις άλλων χωρών. Αυτό αποδεικνύεται από τη δυναμική των ιδίων των βαλκανικών χωρών τα τελευταία χρόνια: η ένταξη κατ' αρχήν της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αν μη τι άλλο, δείχνει τη δυναμική αυτών των χωρών και τη βούληση των κυβερνήσεών τους να ενσωματωθούν στη Δυτική Ευρώπη, εγκαταλείποντας διά παντός τις ανακρονιστικές διοικητικές δομές του παρελθόντος. Επιπλέον, το προς δεκαετίες και πλέον, άναρχο περιβάλλον των χωρών αυτών, έχει μετατραπεί σε ευνοϊκό για τις επιχειρήσεις, κυρίως στον τομέα της φορολογίας των εταιρικών κερδών.

“  
Το φαινόμενο της μεταγκατάστασης ελληνικών επιχειρήσεων ολοκληρώθηκε



## Το κόστος εργασίας

**ΠΟΙΑ** η νοοτροπία και το επίπεδο των εργαζομένων στη βιομηχανία στις βαλκανικές χώρες σε σχέση με την Ελλάδα, αλλά και ποιος οι αποκόλλες των μισθών; Θεωρώ ότι τόσο στην Ελλάδα όσο και στα Βαλκάνια υπάρχει δυνατότητα συνεννόησης με τους εργαζόμενους σε όλα τα επίπεδα. Αν υπάρχει πνεύμα καλής θέλησης και από τις δύο πλευρές, τότε είναι δυνατόν να υπάρξει συνεννόηση. Όσον αφορά τις διαφορές στους μισθούς, αυτή όντως εξακολουθεί να είναι μεγάλη σε όλες τις περιοχές των γειτονικών χωρών. Εξάρεση αποτελούν μόνον οι πρωτεύουσές τους και οι ευρύτερες περιοχές των πρωτευουσών. Γι' αυτό και τελικά οι χώρες των Βαλκανίων παραμένουν ανταγωνιστικές σε σχέση με την Ελλάδα, με κριτήριο το κόστος εργασίας. Όμως δεν μπορεί να είναι το θέμα των μισθών το μοναδικό ζήτημα που μας απασχολεί για τη δραστηριοποίησή μας στα Βαλκάνια. Το ζητούμενο παράλληλα θα πρέπει να είναι και η παραγωγικότητα της εργασίας. Στις χώρες των Βαλκανίων, με βάση τα επίσημα στοιχεία, έχουμε μικρότερη παραγωγικότητα σε σχέση με τη χώρα μας. Για το λόγο αυτό οι διαφορές στους μισθούς και τελικά στο κόστος εργασίας δεν είναι πολύ μεγάλες, αφού στις χώρες αυτές οι χαμηλές αμοιβές συνδυάζονται με χαμηλή παραγωγικότητα.

## Ευκαιρία και όχι απειλή η διεύρυνση

Πιστεύετε ότι η ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση εγκυμονεί κινδύνους για τη Βόρεια Ελλάδα;

Την ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να τη δούμε ως απειλή. Θα πρέπει να τη δούμε ως ευκαιρία, την οποία μελετώντας την κατ'άλληλα, να την εκμεταλλευτούμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Ήδη εμείς στο Συνέδριο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, με αφορμή τις κάθε είδους επιπτώσεις από τη διεύρυνση, μελετούμε την ανάπτυξη της Θράκης σε συνθήκες διεθνοποίησης. Η Θράκη, άλλωστε, είναι η Περιφέρεια η οποία ήδη δέχεται τις επιπτώσεις από τη διεύρυνση, και η τοπική επιχειρηματική κοινότητα από τον άμεσο ανταγωνισμό από προϊόντα που παράγονται στη γειτονική Τουρκία. Επιμένω, ότι με τη λογική της ευκαιρίας μπορούμε να πετύχουμε πολλά. Αν, αντίθετα, δούμε τα πράγματα μόνον ως απειλή, τότε είμαι σίγουρος ότι και ύστερα από έναν χρόνο θα συζητούμε ξανά το ίδιο θέμα.

Τα φορολογικά κίνητρα στα Βαλκάνια εξακολουθούν να είναι δελεαστικά για την προσέλκυση ξένων επιχειρήσεων;

Τα στοιχεία μας οδηγούν στο να δώσουμε θετική απάντηση. Με βάση τα στοιχεία του 2006 ο συντελεστής φορολογίας των εταιρικών κερδών ήταν στη Βουλγαρία 15%, στη Ρουμανία 16%, στην Τουρκία 20% και στην Κροατία επίσης 20%. Αν αυτοί οι συντελεστές φορολογίας συνδυαστούν με την κοντινή «ψυχολογικά» απόσταση της χώρας μας από τις βαλκανικές χώρες, τότε εξηγείται η ελκυστικότητα των γειτονικών μας χωρών.